

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 20 (3476) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Megtette a szükséges intézkedéseket a német véderő, hogy megakadályozza az angol és amerikai csapatok egyesülését az olasz harctéren

A tencellyel való megegyezésre törekszik Mihailovics tábornok. Nagy bizalmatlanságot váltott ki az angol-német béke híre a szovjet közvéleményben

Zürichből jelentik: (B. T.) Római katonai helyről arról értesül a Neue Zürcher Zeitung, hogy a német véderő a legnagyobb gyorsasággal megtele a szükséges intézkedéseket, hogy a szövetségesek partraszállócsapatait feltartóztassa és megelűsítsa az 5-ik amerikai hadsereggel való egyesülésüket. Nem lehet csodálkozni, hogy a partraszállás sikerült, mert a parti vonal kiterjedése mellett valamennyi szakasz erős ellenőrzése nem lehetséges. Mindazonáltal Nettuno helyőrsége csak a tulerő elől hátrált meg. A szövetségesek felderítőcsapatának közben sikerült Littoriát elérniük. Erősítésüknek ez az iránya arra mutat, hogy az Albánói hegyektől délre be akarják keríteni a németeket. Ebből viszont arra következtetnek, hogy Róma kívül marad a harcokban.

Nagyobb német erők tüntek fel a Velletrinél folyó harcokban

Londonból jelentik: (B. T.) Alexander tábornok főhadiszállásáról jelentik, hogy Velletrinél nagyobb német erők tüntek fel, amelyek páncélos támogatással megkezdik támadásaikat a szövetségesek hídfőállásai ellen. A nagyobb összejutások vasárnap este kezdődtek. Hétfőn hajnalban Kesselring visszavonta előretolt csapatait, mire Alexander csapatai átkeltek a Mussolini csatornán. A hétfői nap meglehetősen nyugodtan telt el. Kedden kezdődtek az újabb nagyobb harcok osoleknán. Kesselring csapatainak zömét az Albánói dombokon vonta össze, ahonnan legyezőszerűen nyomul előre. Eddig nem végleges megállapítás szerint az Albánói hegyekben két hadosztály van, valamint egy páncélosadosztály, amelyeket a 8-ik hadsereg vonaláról hozott ide. Az Albánói dombokon nagy ly alakp képződmény van, amely kiválóan alkalmas a védelemre és a hegyeséget a lehető legkorszerűbben megérsítették. Innen a németek három oszlopban indulnak a szövetséges hídfőállások ellen. Különösen súlyos összejutások támadtak Velletrinél.

Egyre hevesebb lesz a küzdelem a keleti harctér északi szakaszán

Zürichből jelentik (Bud. Tud.): A Neue Zürcher Zeitung berlini levelezője szerint a lapok jelentéseiből kitűnik, hogy a keleti harctér északi részén egyre hevesebb lesz a küzdelem. A súlypont Leningrádtól délnyugatra és az Ilmen tótól északra lesz, ahol a szovjet támadások kedden rendkívüli méreteket öltöttek. A német katonai magyarázók elismerik a szovjet kezdeti sikereit, egyben azonban az a meggyőződésük, hogy a további fejlemények ugyanúgy alakulnak, mint a keleti harctér többi szakaszán. A támadás nem érte

meglepően a német hadvezetést. Az olasz harctérről azt jelentik, hogy a németek érintkezésbe jutottak az ellenséggel a Tiberisz alsó folyásánál és a Pontini mocsarak között. E jelentések kiemelik, hogy az összejutások egyelőre csak felderítő csapatok között folytak. Berliini véleménye szerint Nettuno és Anzio között az angolszász hídfőállások nem jelentik a Róma elleni hadműveletek megkezdését, hanem arra szolgálnak, hogy veszélyeztessék a Rómától Cassinoba vezető utakat. Ilyen körülmények között az angolszász partraszállást közvetlen kapcsolatba lehet hozni az olasz harctér eseményeivel, ami előreláthatóan befolyásolja a német hadvezetés elhatározását is.

Zágrábról jelentik: (MTI) Hivatalos jelentések szerint egyre erősebbek a partizánok elleni német horvát tisztogató hadműveletek, amelyeknek eredménye leginkább a halottak és foglyok számában mutatkozik. Tuzlánál 301 partizán esett el, de még legalább száz a halott, akiket nem szedtek össze. A sebesültek száma itt 168. A tengerparti Zengg környékén elesett 16 partizán között két kommunisztábotos is van. Szlavóniában Daruvárnál a 38 elesett partizán között egy dandárparancsnok három politikai biztos és több parancsnok volt. A szerénnyegyei Vinkomcétől délre 9. Észak-Boszniában a Kozara hegységben 131. Károlyvárosnál pedig 9 halottat találtak. A Zrin hegységben Kostalnicánál 37 felfegyverezett partizán parancsnokával együtt megadta magát. Más helyeken is előfordultak ilyen esetek.

Zágrábról jelentik: (MTI) A belgrádi Obnova tudósítást közöl a partizánokról. Többek között ezt írja: A foglyok közléseiből megadható hogy a banda legnagyobb része orosz őrtözeiben jár és az ellátás is olyan, hogy a kiherülés fenyegeti őket, az alandó üldözés folytán. A harcokedvük is nagyot hanyatlott. Sokan, akik erőszakkal szorozták be, haza szeretnének menni, de rettegnek a vezetőik bosszujától. A sok szenvedés és nélkülözés miatt sokan öngyilkosságot követnek el. Mások szándékosan elhatalenné teszik a táplálékot, hogy így valjanak harcceptelemlé.

Nagy hullámokat vert a német-angol béke híre az orosz közvéleményben

Isztabulból jelentik: (MTI) A moszkvai jelntések szerint a Pravdában közzölt kairói távirat igen mély hatást gyakorolt a Szovjetben. A Pravda, a kommunista párt lapja, amelyet sokmillió meggyőződéses kommunista olvas, aki vakon hisz a lapnak. Elképzelhető, hogy a szovjet tömegekben, melyek a háború alatt óriási nélkülözéseket viselnek és türelmetlenül várják a megígért második harcteret, milyen kellemetlen hatást kellett a kairói hír, amely szerint angol-német tárgyalás folyik. A moszkvai helyzettel ismerősök azt állítják, hogy a moszkvai kormányznak előre tisztában kellett lennie azzal, hogy a kairói távirat a Szovjet Unióban a bizalmatlanságnak milyen hullámát váltja ki a szövetségesek ellen és az utólag kiadóit és a szovjet-

gató hadműveletek, amelyeknek eredménye leginkább a halottak és foglyok számában mutatkozik. Tuzlánál 301 partizán esett el, de még legalább száz a halott, akiket nem szedtek össze. A sebesültek száma itt 168. A tengerparti Zengg környékén elesett 16 partizán között két kommunisztábotos is van. Szlavóniában Daruvárnál a 38 elesett partizán között egy dandárparancsnok három politikai biztos és több parancsnok volt. A szerénnyegyei Vinkomcétől délre 9. Észak-Boszniában a Kozara hegységben 131. Károlyvárosnál pedig 9 halottat találtak. A Zrin hegységben Kostalnicánál 37 felfegyverezett partizán parancsnokával együtt megadta magát. Más helyeken is előfordultak ilyen esetek.

Zágrábról jelentik: (MTI) A belgrádi Obnova tudósítást közöl a partizánokról. Többek között ezt írja:

A foglyok közléseiből megadható hogy a banda legnagyobb része orosz őrtözeiben jár és az ellátás is olyan, hogy a kiherülés fenyegeti őket, az alandó üldözés folytán. A harcokedvük is nagyot hanyatlott. Sokan, akik erőszakkal szorozták be, haza szeretnének menni, de rettegnek a vezetőik bosszujától. A sok szenvedés és nélkülözés miatt sokan öngyilkosságot követnek el. Mások szándékosan elhatalenné teszik a táplálékot, hogy így valjanak harcceptelemlé.

kormány által nem ellenjegyzett cáfolatok csak nehezen tudják ezt a hullámot enyhíteni.

Kairóból jelentik: (B. T.) Péter volt jugoszláv király amerikai újságírók előtt kijelentette, hogy legfőbb kívánsága visszatérni hazájába, ahol a nép oldalán harcolhat az ellenség ellen. Az amerikai újságíró közli, hogy kairói megfigyelők szerint az ifjú II-ik Péter hamarosan újabb nehézkérdések elé kerül. Állítólag újabb bizonyítékok kerültek fel arra, hogy Mihailovics tábornok, aki a jugoszláv királyi kormány hadügyminisztere, a tengellyel való megegyezésre törekszik és vastöze, hogy nyitni szaktitásra kerül a sor közte és a szövetségesek között.

Fokvárosból jelentik: (B. T.) Smuts miniszterelnök a Délafrikai Köztársaságban egy kérdésre válaszolva kijelentette, hogy november 25-iki nagy feltűnést keltett beszéde előtt nem táncszokott Churchilllel és nem kapott semmiféle tervet az Egyesült Államok ve-

gyenek részt az európai tanácsadó bizottság működésében és 1,35 milliárd dollárt szavazott meg az Utra anyagi szükségletének fedezésére. A pénz felhasználásáról nem a külügyminisztérium, hanem Roosevelt elnök dönt.

Tokió 15 kerületét kiüritik

Tokió. (MTI): A NTI. jelenti: Az új japán légvédelmi törvény végrehajtásaként a belügyminisztérium Tokió 15 kerületének és Nagaoja gyárváros 8 kerületének kiüritését rendelte el. Az egyenként kerekén 300.000 négyzetméteres területet érintő rendelkezés kizáróan vasuti állomásokra vonatkozik, ahol a közeli házakat lebontják és a gyárakat utcákkal határolják el.

Stockholm. (MTI): A brit hírszolgálat Buenos Airesből jelentik, hogy Ramirez argentin köztársasági elnök kedden este 15 percig beszélt a rádióban. Nem említette a tengellyel való diplomáciai viszony megszakítását, hanem nagyrészt a san juani földrengésről emlékeztet meg és hevesen kikelt a kommunisták ellen.

Lisszabon. (MTI): A brit híriroda montevideni jelentése szerint az argentin külügyminiszter közölte, kormány hivatalos elhatározását arról, hogy megszakítja a kapcsolatokat a tengelyállamokkal.

Megkezdtek Scorza főltikár, Volpi gróf és Cini szenátor bünperének főtárgyalását

Róma. (Bud. Tud.): A legközelebbi napokban ismét több jelentősebb tárgyalásra került sor azokban a perekben, amelyeket a július 25-iki és az azt követő eseményekben való részvétel miatt indítottak. Carlo Scorza fasisztapárti főltikár ellen a pör már megkezdődött. A tárgyalás Északolaszországban folyik. Volpi gróf jelenleg római lakásán fekszik. Az a vád ellene, hogy pénzübeli segítyt nyújtott az államcsínyre és támogatta Bottai összeesküvő lapját. Cini szenátort politikai árulónak minősíti a vádirat, mert július 25-e előtt ok nélkül kilépett a kormányból.

A Magyar Kurir jelenti: A Keresztény Néppárt elhatározta, hogy Zichy János gróf elnök elhunytá alkalmával a gyász jeléül egyelőre még nem töltik be az elnöki tisztiséget. A párt ügyeit Esterházy Mór gróf ügyvezető alelnök vezeti. Egyöntetű kívánság alapján a párt Zichy Jánosnak a képviselőházban elhangzott utolsó beszéde értelmében folytatja a jövőben is működését. Fokozott ütemben folytatja a párt a vidéki választmányi üléseken a közvélemény tájékoztatását.

Rejtélyes gyilkosságot fedeztek fel a Casino mozgóban

Oszlásnak indult női holttestet találtak beszegezve az emeleti erkély dobogója alatt. Orvosszakértők véleménye szerint a bűntény körülbelül nyolc héttel ezelőtt történt

Nagyvárad, jan. 26. Borzalmas fel-
fedezést tettek ma reggel a Kaszinó-
mozi alkalmazottai. Az erkély dobogója
alatt egy fiatal nő oszlásnak indult holt-
testét találták meg.

Már napok óta kellemetlen büzt
éreztek a mozi takarítói a terem-
ben. Ma reggel Ruttkay Béla mázolá-
mester, aki a mozi takarítását és tata-
rozását állandóan végzi, nyomozni kez-
dett az átható szag eredete után. A
jobboldali erkélyen érzett ez a szag a
legerősebben, azért, azt gondolván,
hogy dögölt patkány vagy macska ke-
rült valahogyan az erkély dobogója alá,
az erkély közepétáján felfeszítette a
padló egy deszkáját. Bevilágított a do-
bogó alá, de semmit sem talált. Ekkor

az erkély elején, közvetlenül a fal mel-
lett fessített fel egy deszkát, bevilá-
gított s két megfeketedett emberi lá-
bat vett észre, míg maga a test, fejét
a bejárat irányában, nyúlt el a dobogó
alatt.

Ruttkay Béla az első megdöbbenés-
ből felocsúdvá azonnal jelentést tett
Mózes igazgatónak, aki a mozi tulajdo-
nosjével, özv. Szudy Elemérrel kö-
zölte a felfedezést. Szudy Elemér rö-
gön telefonált a rendőrségre, ahonnan
fél 10 órakor kiszállt a helyszínre dr.
Kovács-Nagy Pál rendőrfőtanácsos, a
nagyvárad rendőrkapitányság vezetője,
dr. Hollósy-Kuthy főkapitányhelyettes
Kolozsvárról, aki éppen körzeti szem-
lén tartózkodik Nagyváradon és dr.
Krasznay Pál rendőrfőtanácsos, a bü-
nyügyi osztály vezetője több rendőrfogal-
mazó, felügyelő és detektív kíséretében.

a megállapítására is. Mindenekelőtt a
rendőrségi nyilvántartóban kerestek,
hogy az utóbbi két-három hónap alatt
kiknek eltűnéséről érkezett bejelentés.
December hónapban, a gyilkosság leg-
valószínűbb időpontjában, csak egy nő

Megállapították az áldozat személyazonosságát

A rejtélyes gyilkosságról lapzártakor
a következő értesüléseket szereztük:

A rendőrség, abból a fellelésből kiin-
dulva, hogy az áldozatot a december
hónapban eltűntek között kell keresni,
a rendőrkapitányságra kérte Bökfi
István Rét-utcai gyárimunkást, aki —
mint lapunkban annakidején megírtuk
— december 7-én bejelentette a rendő-
rségen, hogy 14 éves lánya, Teréz, el-
tűnt. A leány eltávazásakor téli kabát-
ban ment el hazulról és szüleinek azt
mondotta, hogy fél óra múlva vissza-
jön. Azóta nyoma veszett.

Bökfi István és felesége már délben
egy órákor megjelent a rendőrségen.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Rákóczi nótája.
BELVAROSI: Nagy király.
CASINO: Egy csók és más semmi.
KORONA: Fény és árnyék.

tűnt el Nagyváradon. Ennek hozzátar-
tozóit már meg is idézték és a délután
folyamán jelennek meg hullaszemlén.

A holttestet féltékenykedőkor a köz-
kórház halottasházába szállították és
dr. Beöthy Konrád délután négy óra-
kor végzi el a boncolást.

A rejtélyes bűntény híre gyorsan el-
terjedt a városban és a Kaszinó-mozgó
előtt kíváncsi tömegek verődtek össze.
Úgyhogy a rendőrségnek kellett közbe-
lépnie.

ahonnan azonnal az áldozathoz vezet-
ték. A szülők drámai jelenetek közben
ismerték fel a holttestben egyetlen
gyermeküket. A holttesten lévő fehér-
pettyes kék ruha és a nyaksál kétség-
telen bizonyította az áldozat kilétének.
A szerencsétlen szülők a rendőrségen
egyik ájulásból a másikba esnek a bor-
zalmas felismerés hatása alatt.

A nyomozás most már ezen a vona-
lon folytatódik és minden jel arra vall,
hogy a gyilkosságot a Kaszinó mozi
egyik alkalmazottja követte el, aki
Bökfiék közelében lakott, rendetlen
életmódot folytat és jelenlegi lakása
sincs bejelentve.

Feltárják a hulla rejtekhelyét

A bizottság először a padló deszkáza-
tát vizsgálta meg a dobogónak a hulla
fölötti részén és több helyen feszítés,
valamint frissebb keletű szegezés nyo-
mát észlelték. Aztán felfeszítették a
deszkákat és borzalmas kép tárult elé-
jük.

Tetőgerendák és épülettörmelék-
ek között szétvárt karral, kissé ter-
pesztett lábakkal, hasonfekve, egy
majdnem teljesen meztelen női tetem
hevert. Fehér pettyes kék ruhája derék-
on felül fel volt húzva s a ruha alól
fehér íng látszott ki. A hulla mellett
kevés vérnyom volt látható és végig a
törzs és a tagok mellett hullámdar-
abok szűrke színűk. Sötét, kócos haját
por lepte be.

A rendőrbizottság erősfényű villany-
lámpával élesen megvilágította a holt-
testet, amelyet így alaposabban meg le-
hetett vizsgálni. A megfeketedett bőr
már több helyen felhályagosodott, úgy-
hogy orvosi szakértő közbejötté nélkül
is megállapítható volt, hogy a tetem
hosszabb ideje fekszik iderejtve. Rövid

idő múlva megjelent a helyszínén dr.
Albu Béla városi orvos, mint ügyeletes
rendőrorvos, aki megerősítette ezt a fel-
tevést. A bizottság több fényképfelvétele
készítetett a hulláról s délelőtt fél tíz-
közé órákor megérkezett a helyszíné-
re az időközben értesített dr. Beöthy
Konrád törvényszéki orvos, aki tüze-
sen megvizsgálta a holttestet.

A tetemen kisebb sérülések észlel-
ték, így a bal oldalán széles horzsolás
nyoma, ami valószínűleg a rejtekhelyen
való elhelyezés közben keletkezett, de
ezekről a sérülésekről nem lehet meg-
állapítani a halál közvetlen okát.
Beöthy Konrád ekkor hanyatfekvő
helyzetbe fordította a holttestet. A sze-
rencsétlen nő arca már oszlásnak indult,
belaposodott, úgyhogy teljesen felie-
merhetetlenné vált. Első rátekintésre
külső erőszak nyomait sem lehetett
felfedezni. Ezt a boncolás hívatott
majd megállapítani. A holttest nyakán
láza kötésű, beszennyeződött fehér nyak-
sálát találták, de ebből sem lehetett
arra következtetni, hogy a fiatal nő
fojtogatás áldozata lett volna.

Ki az áldozat és ki a tettes?

A mozi helyiségében sehol sem fedez-
tek fel eddig vérnyomokat és a taka-
rító személyzet sem emlékszik arra,
hogy ilyen gyanús tüneteket talált
volna. Megfoghatatlannak látszik, hogy
a pillanatnyilag még ismeretlen tettes
hol és hogyan követte el tettét és ho-
gyan tudta a holttestet az erkély dobo-
gója alá elrejtetni. Mert az már az első
pillanatban kétségtelenné mutako-
zott, hogy gyilkosság történt.

A nyomozás nagy eréllyel indult meg.
Ki az áldozat és ki a tettes?

Megállapította a rendőrség, hogy a
tettes csak a mozi bejáratán keresz-
tül juthatott a helyiségbe, ehhez csak
három személynek volt kulcsa. A nyo-
mozás ezen a vonalon indult meg a tet-
tes kézrekerítésére. Többeket előál-
lítottak, akiknek első kihallgatása már

megtörtént, de a nyomozás még nem
jutott olyan adatok birtokába, ame-
lyekről a gyilkosság elkövetőjére bár
megközelítő határozottsággal következt-
etni lehetne. Bizonyosnak látszik azon-
ban, hogy a gyilkosságot a helyi visz-
nyokkal ismerős, sőt bejáratos egyén
követte el.

Egyidejűleg kiterjesztették a nyomo-
zást az áldozat személyazonosságának

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

Beiktatták állásába vitéz Somody János királyi főügyész

Hirt adunk arról, hogy a Kormany-
zó Ur a nyugalomba vonult dr. Gyön-
gyössy István utódjaul dr. vitéz So-
mody Jánost nevezte ki nagyvárad kirá-
lyi főügyészé.

Az új főügyész kedden a gyorsvonat-
tal érkezett Budapestről s az állomáson
dr. Liska Károly királyi főügyézi hely-
lyettes és dr. Borbély Miklós, nagyvá-
rad ügyészségi elnök fogadták. Hiva-
tali esküjét az új főügyész a királyi
ítélőtábla teljes ülésében szerdán dél-
bent ette le. A tábla teljes ülésén —
amelyet a díszteremben tartottak —
hallgatóként megjelentek a nagyvárad
törvényszék, ügyészség és járásbíró-
sági tagjai is.

Néhány perccel 12 óra után nyitotta
meg a teljes ülést vitéz Moldoványi Ist-
ván ítélőtáblai elnök. Felolvasták a
kir. főügyézi kinevezéséről szóló mun-
steri átiratot és dr. vitéz Somody János
letette az esküt. Az eskütel után vi-
téz Moldoványi István elnök üdvözölte
a kir. főügyészt, aki az eskütételrel át-
vette a nagyvárad, a szatmárnémeti és
a zilahi királyi ügyészségek felügyele-
tét. Megemlékezett az elnök vitéz So-
mody Jánosnak hosszú bírói és ügyé-
zi multjáról és hangsúlyozta, hogy a
vadászágok munkája ma, amikor az
emberek a fenyegető külső veszély hatá-
sa alatt hajlamosabbak a belső rend
és fegyelem megtartásáról elfelejtkezni,
fokozott mértékben szükség van.

Az elnöki üdvözlés után dr. vitéz
Somody János kir. főügyész állott fel
szólásra.

— Hálával fordulok — mondotta —
a Kormányzó Ur felé, akinek bizalma-
ból ezt az állást elfoglalhatom. Átér-
zem a felelősséget, amely rám hárul s

amely viharos időkben fokozottabb,
mint nyugodt körülmények között.

Megemlékezett ezután a főügyész ar-
ról az egyetértésről, amelyre az ország-
ban szükség van a rend biztosításához
s arról az összhangról, amelynek a jog-
rend őrei, a bírók és ügyészek között
mindig meg kell lenni. Barátságot hoz
új kartársainak, viszonzásul barátságot
és szeretetet kér.

Vitéz Somody János szavai után az
elnök a teljes ülést berekesztette.

Mesterséges lázzal gyógyítják a fagyást

Killian, a freiburgi egyetem ta-
nára a fagyásérülések újszerű gyógy-
módjáról számolt be szakkörök
előtt. Killian professzor szerint a tél
háború fagyásérülteinek vizsgálata
során fedezték fel az új gyógyító el-
járást. Kiderítették, hogy a fagyások
oka a test oxigén hiánya, illetve sze-
génysége. Ehhez képest alakították
ki az új gyógyeljárást, amely sokkal
helyesebbnek bizonyult és sokkal
gyorsabbnak, mint a régi kezelés.
Ezelőtt a fagyott testrészt hóval dör-
szölték és fokozatosan melegítették
fel. Ehelyett most gyors eljárás mó-
dot alkalmaznak a test felmelegíté-
sére. A lényeg az artériák görcsei-
nek megszüntetése és erre a legal-
kalmasabb a mesterséges láztermelés
a szervezeten, mert ezáltal a vérke-
ringés meggyorsul, a vér nyomása
nagyobb és így el tud hatolni a fa-
gyott testrésztbe is. Az új gyógymód-
dal kitűnő eredményeket értek el
(Magy. Tud.)

Minden előkészületet megtett a Vatikán a Róma elleni támadás esetére

Nem hagyja el a Vatikánt a pápa

Classo. (Bud. Tud.) Vatikáni jól tájékozott körökben kijelentették, hogy XII. Pius pápa akkor is a Vatikánban marad, ha a harci események Róma környékére is kiterjednek. Erre az eshetőségre Vatikán már megtett minden előkészületet.

Zürich. (MTL) A *Neue Zürcher Zeitung* levelezője jelenti, hogy a legutóbbi légitámadások után Róma számos lakosa Vatikánba vonult, hogy védelmet keressen. Most is igen sok ember keresi fel a Szent Péter-teret és a hatalmas templom előcsarnokát.

Hore Belisha a lengyel határokról

London. (Bud. Tud.) Hore Belisha, volt angol hadügyminiszter cikkében, amely a *News Ofwordban* jelent meg, írja, hogy a lengyel határokat, amelyek a háború előtt de jure fennállottak, szabályszerűen ismerték el és ezeknek helyesbítése csak az érdekelt felek közös megegyezésével lehetséges. Ez a jogi helyzet, amelyet sem az Egyesült Államok, sem Nagy-Britannia nem adhatnak fel saját jogaikból való lemondás nélkül.

London sem ismeri el az új bolíviai kormányt

Lisszabon. (MTL) Eden külügyminiszter az alsóházban kijelentette, hogy a brit kormány azt az elhatározását, hogy nem ismeri el a bolíviai kormányt, az Egyesült Államok kormányával való szoros érintkezés után hozta meg. Eden azt állította továbbá, hogy a bolíviai események felforgató csoportok tevékenységével állanak összefüggésben, úgyhogy a brit kormány a bolíviai kormányt nem tekinti törvényesnek.

Lisszabonból jelentik: (MTL) New Yorkból jelenti a brit híroroda, hogy Venezuela elnöke a sajtóértekezleten kijelentette, hogy kormánya nem ismeri el a mostani bolíviai rendszert, — azonban továbbra is az eddigi barátsággal viseltetik a bolíviai nép iránt.

Lisszabon. (MTL) Az angol hírszolgálat közli, hogy a brit kormány nem ismeri el a bolíviai kormányt. A kubai kormány is megtámadta a bolíviai kormányt elismerését.

Az Egyesült Államok helsinki követe elhagyta a finn fővárost

Helsinkiből jelentik (MTL): Mac Clenstock, az Egyesült Államok helsinki eddigi ügyvivője kedden családjaival együtt elhagyta a finn fővárost.

Miért ürítették ki Isz'anbul't?

Isz'anbul. (MTL) A sajtóban a város kiürítéséről megjelent hírekkel szemben illetékesek hangoztatják, hogy minczen szó rendkívüli városkiürítésről. A közlekedésügyi miniszter szerint azokat a munkanélkülieket, akik vidékről özönlöttek Isz'anbulba, ahol a közlekedés és élelmezés helyzetét nehezítik, visszaküldik oda, ahonnan Isz'anbulba jöttek. Isz'anbul kormányzója szintén kijelentette, hogy csak arról van szó, hogy könnyítsék a város lakosságának rendki-

vüli megnövekedése nyomán keletkező helyzetét.

Szófiából jelentik (MTL) A NTL jelenti: Madjekov Mihály ismert bolgár politikus, volt londoni és szentpétervári bolgár követ, továbbá hadügyminiszter és belügyminiszter angolszász

Segédszolgálatra mozgósítják a francia nőket

Istanbulból jelentik: (MTL) Az algéri rádió szerint a francia szakadár bizottság elfogadta azt a rendeletet, amely kimondja a nők mozgósítását a francia szárazföldi, tengeri és légi erők segédszolgálatában.

Lisszabonból jelentik: (MTL) Mint a brit hírszolgálat jelenti, az algéri francia rádió kedden közölte, hogy De Gaulle tábornok hétfőn reggel elhagyta Algirt és hivatalos látogatásra Dakarbába repült. Innen Brazavillába folytatta útját, ahol január 30-án összeül a francia birodalmi értekezlet.

India szabadságküzdelmét semmiféle hatalom sem nyomhatja el

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: A „Szabadindia”-mozgalom több helyen ünnepi órával emlékezett meg az indiai függetlenségi napról. Az ünnepek középpontjában *Nakbar*, a központ vezetőjének beszéde állott, akít röviddel ezelőtt Bose államminiszterre és az indiai nemzeti kormány tagjává nevezett ki. Az államminiszter beszédében többek közt kifejtette, hogy egy közel 400 millió népi szabadságküzdelmét, amely nép ráébredt küldetésére, e földön sem-

mielő hatalom sem nyomhatja el. Az indiai nacionalizmus és az angol imperializmus közötti ütközet rendkívüli méreteket öltött. Mint az államminiszter a továbbiakban kifejtette, az indiai nemzeti hadsereghez tartozó tízezer főnyi tömegek epedve várják Indiába való bevonulásuk boldog pillanatát. Meg vagyunk győződve — mondotta, — hogy ez a bevonulás azonnal fog végződni, hogy nemzeti zászlókat Delphiben, India fővárosában vonhatjuk majd fel.

Svéd-orosz tárgyalások a szorosabb együttműködés érdekében

Genéből jelentik (MTL): A NTL jelenti: Daily Scotsch jelentése szerint a moszkvai svéd nagykövet legközelebb Stockholmba utazik, hogy fontos tanácskozásokon vegyen részt a Svédország és Szovjetunió között való szorosabb együttműködésről.

Helsinkiből jelentik (MTL): A Svens-

ka Pressen stockholmi jelentése szerint az Izland és a Szovjet között folyt tárgyalások a diplomáciai kapcsolatok felvételére vezettek. Az izlandi kormány eddigi londoni megbízottját nevezte ki első moszkvai követévé. Az orosz követ nevét még nem közölték, noha már útban van állomáshelye felé.

Kercsnél fokozódik a szovjet nyomás

Berlin. (MTL) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A szovjet Keres mellett fokozta nyomását. A páncélosokkal és csatarepülőgépekkel támogatott ellenséges támadások még tartanak. A bolsevisták Kirovgrádtól északnyugatra több hadosztállyal támadtak. A támadásokat váltakozó harcok után visszavertük, egy betörési helyet pedig ellentámadással összéb-szorítottunk. Pogrevisetől délnyugatra csapataink a tüzéségi és légi fegyvernem hatásos támogatásával kemény harcok után elfoglaltak erősen kiépített ellenséges állásokat. A szovjet ellentámadási eredménytelenek maradtak. A harcok még folyamatban vannak. A Prípiet és a Berevina között sulós harcokban összeomlottak a bolsevis-

ták megismételt heves áttörési kísérletei. Több betörést elrezteltünk. A szovjet az Ilmen-tótól északra és Leningrádtól délre lévő térségben is fokozott heveséggel folytatta áttörésre irányuló támadásait. Míg a támadást egyes szakaszokon visszavertük vagy felfogtuk, több helyen még tartanak az elkeseredett harcok az előrenyomuló ellenséges harccsapatokkal.

A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: Délolaszországban csapataink a nyugati szakaszon az ellenség nagy veszteségei mellett visszavertük tüzéséggel és csatarepülőgépekkel támogatott megismételt támadásokat. A nettunói partizános hídfelel az ellenség több helyen megtámadta a harci előőrsiniket. Az ellenség visszavetése után fel-

derítő előretöréseink során foglyokat ejtettünk.

A légi fegyvernem harci- és torpedóvető-repülőgépei nappal és éjjel jó eredménnyel támadták Anzió előtt az ellenséges partizánhajóhadat. Ideiglenes jelentések szerint elsüllyesztettek három rombolót és egy 6.000 tonnás kereskedelmi hajót. Ezenkívül biztosra vehető három további, összesen 26.000 tonnát kitevő hajó megsemmisítése. Ezenkívül 11 szállítóhajót részben súlyosan megromgáltunk.

Északamerikai bombázók hétfőn berepültek a birodalom területére. A tervszerűen bombatámadások következtében a nyugatnémet határterület egyes helyeiben csekély kár keletkezett. Az eddig beérkezett jelentések szerint 15 gépet lelőttünk.

Berlin. (MTL) A keleti arcvonalon a leningrádi volt az elmúlt 24 órában a legsúlyosabb harcok színhelye. Berlinben beismerik, hogy az orosz offenzíva mind Leningrádnál, mind az Ilmen-tói szakaszon sikereket ért el. Az offenzíva célja természetesen a német front áttörése volt, de ez eddig sehol sem sikerült. A német hadvezetőség a leningrádi térségben megindult orosz offenzívánál éppúgy, mint a már megelőző támadásoknál is kitéréssel és arcvonalkiegészítéssel válaszolt. Illetékes körök szerint azonban egyéb ellentétkezések is folyamatban vannak.

Nettunónál az angolzás és német csapatok között eddig csak előőrs-csatározásokra került sor. Az ellenség még nem fejezte be partizánállását és nemet részről azonnali ellentétkezések vannak folyamatban.

Zürich. (MTL) Rómában a főparancsnokságon kijelentették, hogy a délolaszországi arcvonalat tovább tartják. A véderő megkezdte az ellentétkezéseket.

Az ellenség által felkínált ütközetet teljes mértékben elfogadják. Rómát nem fenyegeti közvetlen veszély. Annak nyílt város jellegét tiszteletben tartják és a németek nem hajlandók Rómát erődítménnyé átalakítani.

Bo-e hadserege bevonult Burma területére

Rangoon. (MTL) A Német TI jelenti: Ujdelphiből közlik, hogy India és Burma határán Nyugat-Afrikából odaszállított német csapatok állanak. Itt említik meg, hogy Bose hadserege már bevonult Burma területére.

Berlin. (MTL) A Német Távirati Iroda jelenti: Sayn-Witzenstein herceg a légi erők őrnagya, aki 1916-ban született és 1942-ben kapta meg a vaskezeszt lovagkeresztjét, az egyik éjszaka öt terrorbombázó megsemmisítése után repülőhalált halt. A herceg az egyik

északai vadászrezd parancsnoka és 83 légiósa győztese volt.

Lisszabomból jelentik (MTI.): Mint a brit híroroda jelenti, Sir Arthur Cunninghamot repülőbábornaggyá és a Nagybritanniában állomásozó légió második harcászati csoportjának parancsnokává nevezték ki.

Miért kötött megállapodást Moszkva Berlinnel 1939-ben?

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni rádió azt a megjegyzést terjesztette, hogy Szovjet-Oroszország annakidején csak azért kötött megállapodást Németországgal, hogy a háborúra készülhessen. Most tehát már angol részről is megerősítik azt a német álláspontot, hogy Szovjet-Oroszország csak azért kötött megállapodást, hogy katonai előkészületeit befejezhesse és ezután Németországot háborúba sodorja.

2 MILLIÁRD DOLLÁRT IRANYOZTAK ELŐ ANGLIÁBAN A HÁBORÚ UTANI SEGÉLY NYUJTÁSÁRA

Lisszabomból jelentik: (MTI.) Az alsóház keddi ülésén Law miniszter a brit híroroda szerint a háború utáni segélynyújtásról kijelentette, hogy míg az első világháború után a háborútól sújtott államok segélyére fordított összeg körülbelül 1 milliárd dollár volt, addig az UNRA költségei elérik a 2 milliárd dollárt. A bizottság segélyt nyújt mindenütt, ahol kéri és ha valamely országnak szüksége lesz segélyezésére, megkaphatja. Ha azonban valamely állam inkább a maga erejéből akar talpraállani, semhogy a bizottsághoz fordulna segítségért, módjában áll tetszése szerint cselekedni. — Mindazonáltal az ilyen állam sem tud tetszése szerint vásárolni a világcson anélkül, hogy figyelembe ne venné az UNRA intézkedéseit.

A NÉMET NÉP SOHASEM VOLT OLYAN EGYSÉGES, MINT MOST — MONDOTTA LEY DR. MINISZTER

Innsbruck. (MTI.) A Német TI jelenti: Dr. Ley birodalmi szervezeti vezető az elmúlt napokban a kerületek több ezer főnyi vezető személyisége előtt beszélt. Anglia el fog bukni — mondotta többek közt. A harc addig folytatódik, míg a zsidó veszély teljes megszűnésével lehet számolni a német nép részéről. — Ezután az angol-amerikai terrortámadások megbosszulásáról, majd végül megállapította, hogy a német nép politikai magatartásával sohasem volt olyan egységes, mint ma.

AZ AMERIKAI MUNKÁSSZÖVETSÉG SEM VESZ RÉSZT A LONDONI SZAKSZERVEZETI ÉRTEKEZLETEN

Lisszabomból jelentik: (MTI.) Mint a brit híroroda jelenti, az amerikai munkásszövetség visszautasította a szak-szervezetek június 15-én Londonban rendezendő nemzetközi értekezletre kapott meghívást, mert megállapította, hogy az értekezlet inkább egyenlenségre ad alkalmat, minsem egyezésre. Bizonyos nemzetek kiküldöttjei nem képviselik igazán a szabad és demokratikus munkásságot, mivel ezekben az országokban szervezeti mozgalmak nincsenek. Green, az amerikai munkásszövetség elnöke a végrehajtó tanács közleményének kiadása után így nyilatkozott. Elismertük, hogy ha majd a békeértekezlet összehívják, azon ott kell lenniük a szovjet munkások képviselőinek éppen úgy, mint a többi államok munkáscsoportjainak.

Hípnézissal halálba küldte vetélytársát egy híves avas

Borzalmas szerelmi dráma utolsó jelenete a singapuri japán térképészeti intézet előtt

Singapurban, a japánok által elfoglalt világhírű távolkeleti erőd tengerre néző betonfalai mögött, egyedülálló szerelmi dráma játszódott le.

Az erődváros egyik legszebb leányának udvarolt egy ismert ideggyógyász, aki arról volt híres, hogy hípnézissal kezelte betegeit. Közvetlen a már kitűzött eljegyzés előtt a leány megismerkedett egy bevándorolt japán kereskedővel, akibe első látásra beleszeretett. A szerelem folytán az eljegyzés felbomlott. Az ideggyógyász elrontott életét már megjavítani nem tudta és ezért elhatározta, hogy ellenfelén bosszulja meg magát.

Köztudomásu, hogy egy katonailag megszült óriási fontosságú erődben nagyon sok olyan hely van, amelyek katonai fontosságuknál fogva polgári személyek részére tilosak. Aki a figyelmeztető táblák és feliratok ellenére ilyen helyre teszi a lábát, a státiális rendelkezések értelmében halálra ítélik.

A szuggesztív erővel nagymértékben rendelkező ideggyógyász egyik reggelen találkozott japán vetélytársával. Megállította őt az utcán valamilyen ürügyel és ettől a pillanattól kezdve a szerencsétlen kereskedő nem volt ura többé akaratának. A féltékeny ideggyó-

gyász ugyanis szuggesztíóval arra kényszerítette vetélytársát, hogy a szigorú tilalomfák ellenére lassu léptekkel végighaladjon a katonai térképészeti intézet előtt, ahol az erőd féltve őrzött titkait felhúzott ravaszu őrszemek őrizték.

A szuggesztív ember önkivületi állapotban, üveges szemekkel lépegetett a tilos helyen és az őrszem felszólítására — lévén öntudatlan állapotban — sem állott meg. A katonák halálos lövése eldördült, a szerencsétlen ember holtan rogyott össze.

A közölt páratlan tényállást már a nyomozó hatóságok derítették ki. Gyilkosság gyanúja miatt őrizetbe vették az ideggyógyászt, aki természetesen tagadta, hogy bármilyen köze is lett volna a tragikus eseményhez. A leány vallomása azonban életbe került az ideggyógyásznak, mert esküvel megerősítette, hogy az orvos társaságában ő maga is sokszor olyan cselekedeteket vitt véghez, amelyeket a rendkívüli akaraterevével rendelkező udvarló szuggesztív. A gyilkossággal gyanúsított orvos védői világhírű szakértő meghallgatását kérték védencük érdekében ebben a páratlan háttérű gyilkossági ügyben.

A távolsági házasságra lépők három hónapon belül megegyezhetnek gyermekeik vallásában

A kormány két évvel ezelőtt rendelettel lehetővé tette, hogy a hadművelési területen vagy az ország határán kívül eső területen tartózkodó személyek jegyesükkel — egymás távollétében — házasságot köthessenek oly módon, hogy erre irányuló akaratukat katonai parancsnokok előtt kijelentik.

Az új kormányrendelet értelmében a távolsági házasságra lépők, ha a házasság megkötése előtt nem létesítettek érvényes megegyezést gyermekeik vallásáról, három hónapon belül megegyezhetnek, hogy a 7. életévüket még be nem töltött, valamint még megszületendő gyermekeik valamilyen az apa, vagy az anya vallását kövessék, illetőleg abban nevelkedjenek.

A háromhónapos határidő a honvédségnél, csendőrségnél vagy tábori csendőrségnél nem hivatásos állományban tényleges szolgálatot vagy közrendű munkaszolgálatot, avagy honvédelmi munkát teljesítő házastársra nézve a szolgálatból (munkából) való elbocsátását (leszerelését) követő nappal kezdődik. Ha az akadályozott házastárs hivatásos honvédségi vagy csendőrségi állományban vagy a rendőrségnek, pénzügyőrségnek és állami erődíszetnek a hadrakelt sereg kíséretéhez tartozó részben, illetőleg egészségügyi állományban vagy hivatalosan beosztott polgári személyként teljesített szolgálatot, a határidő azzal a nappal kezdődik, amelyről fogva az akadályozott házastárs nem tartózkodik hadművelési területen vagy

az ország határán kívül eső egyéb területen. Ha a férj, aki nem hivatásos katona, leszerelik ugyan, de felesége ápolónőként egészségügyi szolgálatban a hadművelési területen tartózkodik, a határidő nem kezdődik meg a férj leszerelését követő nappal.

Ha a határidő eltelté előtt valamelyik házastárs ismét hadművelési területre vagy az ország határán kívül eső területre kerül, ott tartózkodásának napjától kezdve szünetel a határidő. Az, hogy az egyik házastárs mely naptól meddig tartózkodott hadművelési területen, az illetékes hadtest (honvéderület) parancsnokság igazolja.

Ha az egyik házastárs a határidő előtt meghal, az életben maradt házastárs a végrehajtási rendszetben pontosan meghatározott módon kijelentheti azt az akaratát, hogy betedük életét még be nem töltött vagy megszületendő gyermekei az apa vagy az anya vallását kövessék-e. Ennek a nyilatkozatnak a határideje is három hónap. Az ilyen nyilatkozat ugyanolyan érvényű, mint a tövénny értelmében kötött előzetes megegyezés, ha az életben maradt házastárs kérelmére a gyámhatóság véghatározattal megállapítja: a meghalt házastársnak komoly szándéka volt a megegyezés és ezt a szándékát vagy közokiratban vagy teljes bizonyítóerejű magánokiratban ki is nyilvánította. A gyámhatóság az életbenmaradt házastárs eskü alatt kihallgathatja.

Dr. Vasady Béla szabadegyetemi előadását dr. Soós István polgármester nyitja meg

Lapunk előző számaiban közöltük, hogy a Szabadegyetemen f. hó 27-én, csütörtökön dr. Vasady Béla, a debreceni Tiesza István Tudományegyetem professzora és az egyetemi Református Hittudományi Kar dékánja tart előadást *Nemzetünk küldetése* címen. Dr. Vasady Béla professzort régi szálak fűzik városunkhoz, itt töltötte középiskolás diákéveit, mint a premontrai gimnázium tanulója. Előadása zsúfolt termet ígér, mert tudományos életünk képviselőin kívül kortársai és a Vasady-család barátai is jelen lesznek azon. Külön súlyt ad a professzor nagyváradi szereplésének az is, hogy előadását dr. Soós István polgármester, a Népművelési Bizottság elnöke nyitja meg. A professzor felesége társaságában érkezik városunkba, itt tölt két napot, majd pénteken Nagyszalontára utazik, hogy az ottani szabadegyetemen szintén előadást tartson.

A Szabadegyetem vezetősége kéri a középiskolák felelős osztályainak tanulóit, hogy a karzaton foglaljanak helyet. Az előadás a városbáza díszteremben délután 5 órakor kezdődik.

Stefániai Imre és Lászlóffy Margit

az ideális művészpárosa — összetartozásuknak megfelelően — a legalkalmasabb gondolatot: az egytűművészképzést tökéletesen valósították meg. Képzongorás hangversenyek élményszámába menő zenei események. Azonban nem csupán a reprodukáló művészetnek nagy mesterei Stefániaiék, hanem Stefániai professzor képzongorás átiratai hangzásbelileg és technikailag átiratukban mind-mind új kompozícióknak számítanak. Nem szabad a „zongora letételek” gondolnunk akkor, amikor Stefániai-átitratokkal találkozunk.

Stefániai tanítómesterének, Busoninak nyomdokán haladva, egy sorozat Bach orgonaművet írt át. Ezekben a forradalmi újítás az volt, hogy a mixtura quint felhangját is megcsillagoltatta s így tökéletesen orgonaszzerű hatásokkal ért el.

Liszt is nagyon szerette a képzongorára írt műveket. Ismerjük a remek Don Juan fantáziát, Bach átiratát. A saját műveit azonban, sajnos, nem irhatta át, pedig rapszódái kívánják a zongorahang felerősítését. Így Stefániai Liszt-átitraival nemcsak lényegesen munkát végez, hanem démonikus hatású hangzásokat ért el.

Stefániai legújabb Chopin etűdjét dolgozza fel, mint tanulmányokat. Példátlan és érdekes ötlet valósult meg általa, hogy Stefániaiék két Chopin-etűdjöt egyszerre játszanak, mivel az egyik etűd a másiknak pontosan az ellenpontja, s így teljesen fedik egymást. Míg az egyik zongora az egyik etűdöt, addig a másik egy egészen más etűdöt játszik.

Stefániai munkásságát a spanyol-francia zongorairodalom orokszép alkotásainak átirásával is érdeműszá tette.

A művek mind bizonyítják, hogy a képzongorán való együttjátszás művészi nivója egyenrangú, sőt sok esetben, különösen hangzásbelileg több lehetőséget nyújthat, mint a zongoraszólo.

Minden postahivatalnál jegyezhet búzakölvényt!

Gyermektanulmányi kísérletek Nagyváradon

A fennforgó nehézségek ellenére komoly, módszeres munka folyik népiskoláinkban. A tanítószag áttérzi a hivatással járó nemzetmentő munka fontosságát s nevelő-oktató tevékenységét mindenütt a legnagyobb lelkiismeretességgel látja el. Sőt, ebben több iskolában gyermektanulmányi kísérletek indulnak meg.

A gyermektanulmányi rendkívül fontos területe a pedagógiának. Különösebb jelentőségét kibangsulyozza az a teljes mértéig igazság, hogy az iskolában nem a tananyagot, hanem a gyermeket kell a középpontban látnunk. Ennek csak akkor tudunk eleget tenni, ha egyrészt gondos kutatás tárgyává tesszük a gyermek testi és lelki életét és arról megfigyelő-lapot vezetünk, másrészt akkor, ha a tanítási anyagot a gyermekre való vonatkozásban tárgyaljuk.

A gyermek tanulmányozását már 1762-ben Rousseau követelte, de igazi kivirágzását csak a XIX. század vége felé érte el ez Németországban és Amerikában. Hazánkban 1903-ban Nagy László kezdeményezésére alakult meg a Gyermektanulmányozói Társaság.

Ha a gyermektanulmány problémáit vizsgáljuk, azt szinte kimeríthetetlennek látjuk, mert minden korszakban érdekesebbnél érdekesebb kérdések merülnek fel. Tanárok, tanítók általában akkor követik el a legtöbb hibát, amikor a gyermeki fejlődés ismerete hiján a felnőttekre alkalmazott kategóriákkal ítélnek meg a rájuk bízott gyermekereget. A lelki konfliktusok végtelen sorozata származik a megértés hiányából. Kétségteljesen megállapítható, hogy a gyermek nem kicsiny felnőtt, hanem mind testi, mind szellemi tekintetben a felnőttől különböző sajátos lény, aki a fejlődés fokán a maga külön életét éli s akivel ennek megfelelően kell bánni.

A gyermektanulmány másik nagy problémája, hogyan jutunk az egyéniség megismeréséhez? Ennek megkönynyítésére célszerűnek mutatkozott bizonyos szempontok szerint megfigyelő lapokat szerkeszteni. Ezeket jellemlapoknak is nevezik. E jellemlapok vagy megfigyelőlapok vezetése azzal az előnnyel jár, hogy a nevelők (tanítók) szemét ráirányítja olyan tulajdonságokra, melyek egyébként elkerülték volna figyelmüket. Rákényszeríti őket a növendék megfigyelésére, beleviszi gondolkodásukba a gyermektanulmányi szempontokat s érdeklődésüket a pedagógia mélyebb problémái felé tereli.

Meg kell jegyeznünk, hogy ma, amikor a totalitás jelszavai a pedagógiára is kihatnak, vannak, akik elítélik az ilyen részlettanulmányokat. E felfogással szemben: a lelkiéletet mi sem atomokból felépültnek képzeljük, hanem a tanulmányozott részjelenséget mindig beillesztjük az egészbe s úgy fogjuk fel, mint az egész egyéniség megnyilvánulását.

Népiskolai pedagógiai kísérletek — Budapest kivül — csupán néhány nagyobb városban folynak s most Nagyváradon is megindult ez a munka. A megfigyelő-lapok arról akarnak számot adni, milyen valamely gyermek testállapota (magassága, súlya stb.) látása, hallása, itéletalkotása, emlékezete, figyelve, érzelmi világa, akaratú élete, erkölcsi értékelése, szociális beállítódása, aktivitása, nemzeti érzése, hangulati élete stb., stb.

Miután e sékféle megfigyelő lapok pontnak egyidejűleg nehéz lenne eleget

tenni, e tanévben kísérletképpen csupán két megfigyelési szempont alapján indulnak meg a vizsgálatok: egyik a gyermek szociális beállítódása, másik nemzeti érzésének megfigyelése.

A gyermek szociális érzületének megfigyelésére a mai viszonyok egyébként is kitűnő lehetőséget nyújtanak.

A nemzeti érzés megfigyelésére az a megfontolás vezetett, hogy az idegen megszállás milyen nyomokat hagyott a gyermekek lelkében? Kétségtelenül igen értékes eredményei lehetnek e kísérletezésnek.

Gyermektanulmányozást csak az végezhet eredményesen, aki szereti hivatását és a gyermeket, aki időt tud szentelni arra, hogy nemcsak tanítás közben, de azontúl is figyelemmel kísérje a

gyermeket és érzéseit fel is jegyzi. Mert van-e szebb és érdekesebb foglalkozás, mint megfigyelni, hogyan fejlődik a gyermeki lélek és hogyan nyiladozik az emberi értelem? Ez bár nem könnyű munka, de rendkívül hálás, mert ezáltal a gyermek nevelésébe gyökeresebben avatkozhatik bele a nevelő, akinek ismerni kell a gyermeki lelket, a cselekvés motívumait és irányítóit, hogy a nevelést irányíthassa. Az a tanító, aki ilyenekkel kísérletezik, megízleli a tudományos elmélyülés örömeit s ezáltal eljut a nevelői tudatossághoz.

Háború van s bár nem tudjuk, mit tartogat számunkra a jövő, mégis a ránk bízott gyermekereget úgy kell nevelnünk, hogy lelkükben az erkölcsi értékek ápolása mellett — egyrészt erős szociális készségek fejlődjenek, másrészt nemzeti érzésük legyen tiszta és tiszta, mert csak az így nevelt generáció lesz képes egészséges, boldog Magyarországot felépíteni.

Gyenge József

1718 német katolikus pap halt hősi halált

„Az Egység Utja” januári számában érdekes adatokat közöl a németországi katolikus papságról. Bertram borszlói bíboros-érsek megállapítása szerint 1943 május 1-én 17.353 pap, teológus és szerzetes állt katonai szolgálatban. Közülük 3819 egyházmegyei pap, 4368 egyházmegyei teológus, 2245 szerzetes pap, 2047 szerzetes teológus és 4874 laikus testvér és novícius. A katonai szolgálatot végző papoknak 10 százaléka hősi halált halt. Az elesettek közül 187 egyházmegyei pap, 622 egyházmegyei teológus, 128 szerzetes pap, 271 szerzetes papnövénydek, 509 laikus testvér és novícius. Az eltűntek száma 636, a sebesülteké 2403.

Az egyházmegyei intézmények és szerzetes rendházak közül 3411 szolgálatra, 675 kórház, 427 átköltözött, 90 hadimunkások, 317 vidékre telepített gyermekek otthona, a többi különféle célokat szolgált.

1943 május 1-én Nagy-Németországban 19.950 volt a katolikus plébániák száma. Ezek közül 1517 nem volt betöltve. A segédlelkészi állások száma 8337 volt, de több mint felerészük, 4382 nem volt betöltve. A 28.287 lelképásztori állás közül tehát összesen 5953 betöltetlen. A 18.379 önálló lelképásztor közül tavaly május 1-én 2245, vagyis 12 százalék átlépte életének 65. esztendejét.

„Éljen Rummer Odön dr., szeretett polgármestereink!”

A tréfát homolyan vette és beült a polgármesteri székbe

A budapesti büntetőtörvényszék Horváth tanácsa most tárgyalta azt a sajtópert, amelyet dr. Rummer Odön nyugalmazott postatisztviselő indított Parády István újságíró ellen. Parády megírta, hogy dr. Rummer néhány hónappal ezelőtt a kora reggeli órákban belopózott a kispesti városházán a polgármester hivatali szobájába, beleült dr. Molnár József polgármester székébe s az altiszteknek és a hajdukak kellett onnan erőszakkal eltávolítaniuk. Cikkében megemlítette, hogy Rummer két évtizede állandó pályázója a pestkörnyéki polgármesteri állásoknak és vélt sérelmek alapján tömegesen indít sajtópereket hatósági személyek ellen. Többek közt beperelte Kispest jelenlegi polgármesterét s azt a közigazgatási bírósági tanácselnököt is, aki elutasította a kispesti polgármesterválasztás ellen benyújtott petícióját. Végül felhívta az újságíró az illetékes hatóságot, hogy helyezze Rummert gondnokság alá.

A törvényszéken Rummer mint főmagánvádló előadta, hogy négy évvel ezelőtt valóban őt választották meg Kispest polgármesterévé, még pedig

közfelkiáltással. Parády kérte, hogy rendeljék el a valóság bizonyítását. Rummer kijelentette, hogy hozzájárul a kérdéshez. Kérte, hogy idézzék be Kispest valamennyi képviselőtestületi tagját, majd ők igazolják, hogy valóban őt, Rummert választották meg polgármesternek, csak ezt nem vette figyelembe a tisztújítószék elnöke.

A „választás”, mint kiderült, úgy történt, hogy a tisztújító ülés szünetében a városatyák tréfásan így üdvözölték őt: „Éljen dr. Rummer Odön szeretett polgármesterünk!” A kedélyes tréfa úgy fellovalta Rummert, hogy bár egyetlen törvényes szavazat sem esett rá, mégis azt hiszi, hogy őt választották meg polgármesternek. Az elnök kérdésére elismerte, hogy már volt zárt intézetben, onnan azonban gyógyulva távozott.

A bíróság úgy határozott, hogy kérdést intéz Pest vármegye árvaszékehez, hogy nem áll-e a főmagánvádló gondnokság alatt Amig a választás megérkezik, a tárgyalást elnapolta

Kalász csoportvezető tanfolyam Ujirazon

Ismeretes a Kalász csoportvezetői tanfolyamok áldásos hatása a falui leányok érdekében. Már több helyen tartottak az egyházmegyében ilyen tanfolyamokat, Ujirazon szombaton fejeződött be a nyolcnapos kurzus, Illéssy Mária vezetésével. Segítségére voltak s mint előadók szerepeltek: Holló Ilona ujirázi tanítónő, Radosztics Anna tanítónő Vésztő-Kertmagpusztáról, Soltész Mária tanítónő Mezőpeterdről, Kilenc községből, Cséffáról, Körösladányról, Köröstarjánról, Füzesgyarmatról, Mezőpeterdről, Kőröspusztáról, Gyulavárról, Ibrápusztáról és Ujirázról 71 leány vett részt a csoportvezetői tanfolyamon. A háromnapos lelkigyakorlatot dr. Bothár Bálint gyulai lelkész tartotta nagy lelki sikerrel. Épületes volt, hogy nemcsak a leányok, hanem a leányok is ki akarták venni részüket a lelki megújulásból. Este az ő részükre is tartott dr. Bothár Bálint lelkigyakorlatokat és a leányokkal együtt, közösen járultak szent Margit ünnepén a szent áldozáshoz.

A befejező ünnepségen Buday László ujirázi plébános mondott lelkes buzdító szavakat és megígérte, hogy vasárnapokon az egyik szentmisén bevezeti a Kalász liturgikus szentmiséit.

Uj vezetőséget választott az NMK textilcsoportja

(Nagyvárad.) Kedden este tartotta évi rendes közgyűlését az NMK textilipari csoportja. Leitner József elnöklésével. A közgyűlésen Bérés Vilma titkárnő tette meg a csoport működéséről jelentést, amelyből kitűnik, hogy dacára a nagy anyaghiánynak, a csoport eredményes munkáról tett tanúságot.

A terjedelmes jelentés után a közgyűlés megválasztotta az új vezetőséget. Eszerint elnök lett Zsiga János, alelnök László József, titkár Bérés Vilma, jegyző Bugyi László, ellenőrök Székely Pál és Nagy Lajos.

A tisztikar megválasztása után Nagy István NMK titkár szólalt fel, kifejezve a csoport részére lelkiismeretes és eredményes munkát végző Bérés Vilma titkárnőnek köszönetét és háláját, majd kérte a csoport tagjait, hogy továbbra is tartsanak össze, mint ahogy ezt tenni kötelesség.

Wiking kardok a Dnyeperben

A Dnyeper alsó folyásánál a halászközösség munkálatainak közepében a folyóban 6 ősrégi kardot találtak, amelynek csiszolt pengéje 75 cm. hosszúságú volt. Nyelén érdekes északi motívumok, rajzok, állati ábrák találhatók, amelyek a kardok értékes voltára utalnak. Közülük négy olyan feliratot visel, amelyből következtetni lehet, az akkori frank kovácsműhelyekre, vagy fegyveriskolákra, amelyeknek munkáit a normannok a háború és kereskedelem révén terjesztették el. Így kerültek a kardok a keleti területekre, amelyet most, hosszú évszázadok után a Dnyeper folyó hozott ismét felszínre. (MNK.)

„Juhász legény, szegény juhász legény“ a Szent József Kulturházban

A Szent József-telepi Kulturházban, ahol a közelmúltban igen szép sikerről adták elő Szigligeti Ede: „Cigány” című népszínművét, most ismét nagy szorgalommal készülnek a vasárnap (január hó 30-án) délutáni előadásra.

Ez alkalommal a „Juhász legény, szegény juhász legény” című 3 felvonásos énekes, táncos vígjátékot adják elő. Az előadás pontosan 4 órakor veszi kezdetét, melyre tekintettel kerü a rendezőség a n. é. közönség pontos megjelenését. Műsorok a helyek biztosítására máris kaphatók a Kulturház gondnokánál.

Az előadás iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Folyóirat-szemle

Könyv a vendéglői, cukrászai és szállodai árszabályozásról

címmel most hagyta el a sajtót dr. Öbmann József m. kir. közellátási felügyelő szakmunkája. A könyv ezen iparágak árkérdéseivel foglalkozik s nemcsak a rendeletek teljes szövegét, valamint az ártáblázatokat tartalmazza, hanem minden rendelet-szakaszhoz árkiszámítási példákkal megvilágított részletes gyakorlati magyarázatát is adja, a szövegbe folyamatosan beillesztve a kapcsolatos egyéb rendeleteket és hivatalos leiratokat, amelyeknek ismerete nélkül a rendeletek nem hajthatók végre. A szerző szakavatott tollal, rendkívül alapos és részletesen tárgyalja az érintett iparágak árkérdését s könnyen érthető, világos előadásmódjával a rendeletekben kevésbé járatos iparúzők számára is biztos útbaigazítást ad azok alkalmazását illetően. Magyarázataira és útbaigazításaira mind az érdeklét iparosok, mind a rendeletek végrehajtásában résztvevő hatóságok minden tekintetben biztosan támaszkodhatnak. A könyv ára kötve 32 pengő s megrendelhető a kiadóhivatalnál: Budapest, VII., Miksa-u. 7.

Nyitott késbe esett, súlyos sérüléseket szenvedett

(Nagyvárad.) Gámeszi Kristóf 43 éves MÁV asztalos, Attila-ut 11. szám alatti lakos véletlenül nyitott bicskájába esett és súlyosabb természetű szurást szenvedett. Kórházba szállították, ahol ápolás alá vették. Gyógyulása 21 napon túl várható.

Özvegy Barki Imréné Tisza István-ot 24. szám alatti lakos lakásának lépcsőjén véletlenül elesett és térdkalásztörést szenvedett. Állapota súlyos. A kórházban ápolják.

Ipartestületi hírek

Csizmadia iparosok figyelmébe! A csizmadia iparosok szakosztálya ezúton értesíti tagjait, hogy az anyag és kellekek kiutalását március 27-én megkezdjük. Az utalványokért e hónap, tehát január 31-éig mindenki jelentkezhet Gallo János szakosztályi elnök-nél. Ezúttal a javított munkák árának hatósági illetve törvényes megállapított árának árszabályait is közlünk, amely árszabályi kötetes minden iparos műhelyében feltűnő helyen kifüggesztendő. A szakosztály elnöke.

Vívóverseny a tűzér hadapródiskolában

Érdekes sportesemény színhelye lesz január 29-én, szombaton és 30-án, vasárnap a tűzérhadapródiskola.

Az iskola, fizikai erőinek kiesés-lása után, mindama sportágakban felveszi a kapcsolatot az ifjúsági egyesületekkel, mely sportok ügyése a nemes vetélkedés, az ősi hagyományokon alapuló magyar virtus, lovaság és a hajtársi együttartozás érzését fejlesztik.

A verseny megrendezésének célja az is, hogy hivatásos magyar katonatiszti sarjadék és a sportkedvelő ifjúság között.

A versenyen a hadapródiskola tőrcsapata veszi fel a küzdelmet a nagyvárad Szent László gimnázium és a szeghalmi Péter András ref. gimnázium tőrcsapatával. Ugyanebben az időben mérkőzik a Szent László gimnázium és a Péter András gimnázium kardcsapata.

A verseny érdekességét növeli, hogy körülbelül egyenlő erejű csapatok kerülnek egymással szembe. A szeghalmi gimnázium csapata az elmúlt évek Kisok bajnokságaiban edződött erőse és több alkalommal legyőzte a

Szent László gimnázium csapatát is. A Szent László gimnázium csapatát a visszavágás vágya hevíti.

A hadapródiskoláról annyit tudunk, hogy 3 évi szorgalmas munka után izmaikban erő és győzelmi akarat feszül. A hadapródiskola paravésnoka a versenyen szívesen látja vendégül Nagyvárad sportkedvelő társadalmát.

A verseny megtekintése díjtalan.

A verseny helye és rendje:

1944. I. 29-én, 16 óra 40-kor kardcsapatverseny a Szent László gimnázium és a szeghalmi gimnázium csapatai között.

1944. I. 29-én, 17 óra 30-kor tőrcsapatverseny a Tűzérhadapródiskola és a szeghalmi gimnázium csapatai között. Mindkét verseny az iskola tornatermében.

1944. I. 30-án, 9 óra 30-kor tőrcsapatverseny a szeghalmi gimnázium és a Szent László gimnázium csapatai között.

1944. I. 30-án 11 órakor tőrcsapatverseny a Szent László gimnázium és a tűzérhadapródiskola csapatai között.

E két verseny helye az iskola díszterme.

SZÍNHÁZ

Rigoletto a Szigligeti Színházban

A kolozsvári Nemzeti Színház operagyűjtése a Rigolettot adta elő kedden este, a Szigligeti Színházban zsúfolt ház előtt. Verdi örökzöld művét gyönyörű kiállításban, pompás jelmezekkel, remek díszletekkel mutatta be a kolozsvári állami színház. A szövegnek teljesítményei ezúttal magas művészi színvonalon állottak. A címszerepet Szabady István énekelte. Hatalmas, zengő baritonja, drámai erejű játéka, amelyben csupán az arjáték hiánya hatott kiessé zavarólag, magával ragadta a közönséget. Dr. Sikolya István marionett hercege a fiatal, széphanzú terroristát a darab romantikus keretében előnyösebb oldaláról mutatta be.

Ereke könnyed volt, játéka közvetlen. Ez alkalommal is kiemelkedett az együttesből Páka Jolán, a fiatal, bájos megjelenésű énekesnő, Gilda szerepében. Finom, esengő hangja, biztos énektudása s a játékában jelentkező mély átéltség a legkiválóbb magyar operanékesnők sorába emeli őt. A többi szereplők is kiváló felkészültséggel illeszkedtek bele az együttesbe, s külön dícséret érdemel a kar, amely a kolozsvári Opera egyik legnagyobb erőssége. A zenekart Endre Béla vezényelte a kiváló zenész hozzáértésével. Az előadásban jelen volt báró Kemény János, a kolozsvári Nemzeti Színház főigazgatója is.

„Egy boldog pesti nyár“ bemutatójára készül a Szigligeti Színház

Nagyvárad, január 27. Nagyszabású bemutatóra készül a színház. Az évad legnagyobb sikerű operettjét „Egy boldog pesti nyár”-t hozzák színre pénteken este. A jobboldali presencium pábolyból végigvezeti a premiert. Albrecht főherceg is.

Már több mint hét hetes lázas készülődés tapasztalható. Adarab ugyanúgy olyan nagy kiállítás igényel, amire évek óta nem volt példa. A valószínű díszleteket Plivelics Emil tervei alapján Kovall István főtí Nyerkes György segítségével, munkájuk bőven van, hiszen 14 képből áll a darab. A színpadi ruhák is több mint 5 ezer pengőbe kerültek s ebbe az összegbe nem számították be a magánszereplőket, akiknek ez fejenként 2-2 ezer pengő jelent. Pútnik Bálint színházigazgató felmentette, hogy költség nem számít, de a bemutatónak semmiben sem szabad elmaradni a pestitől.

Óriási munkát fejtenek ki a színház is. Ejjel-nappal folynak a próbák. A kolozsvári opera vendégjátékára való tekintettel kedden és szerdán a Református Kulturpalotában próbáltak. A termet dr. Soós István polgármester bocsátotta a társulat rendelkezésére, hogy a készülődés művészi szempontból ne szenvedjen hiányt.

Egy boldog pesti nyárnak föltétlenül sikere lesz. Ebben a sikerben bizony az igazgató is, amikor vidéki viszonylatban bizony alig fordul elő két hétre műsorra tűzte.

Színházi iroda közleményei

„Coppélia-Színigazgató”, szerdán délután fél 3 órakor és este 6 órakor, a kolozsvári Nemzeti Színház operai tagozatának vendégjátéka.

Zsuzsó, az Új Magyar Színház bombasikerű ujdonsága csütörtökön es-

te ismét a színház műsorán.

— **Egy boldog pesti nyár**, az idegy legnagyobb operett slágere a Szigligeti Színház soronkövetkező ujdonsága. Bemutató előadása pénteken este, A bérleti előadása szombaton este, vasárnap délután, vasárnap este és egész héten bérletszünetben kerül színre az Egy boldog pesti nyár. Az idei színiévi legnagyobb sikerű ujdonságát Szabó Ernő rendezte. Az új díszleteket Plivelics Emil tervei szerint Kovall István festette. A táncokat Molnár Tivadar tanította. Pompás díszletek Szenczi-csiós táncok. Főszereplők: Jurik Julcsi, Hamvay Lucy, Göndör Klári, Szögi Arany, Antal Erzsé, Szabó Ernő, Gulácsy Albert, Horváth Jenő, Lendvay Lajos, Halasi Gyula és Ross József. Jegyek elővételben már váltakozók.

Szombaton délután egy negyed 4 órakor a legmulatságosabb operett-ujdonság, a *Badacsonyi kéknyelű* van műsoron, *filléres helyarával*.

MŰSOR:

Szerdán délután fél 3 órakor: **Coppélia-Színigazgató**.

Szerdán este 6 órakor: **Coppélia-Színigazgató**.

Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor: **Zsuzsó**.

Pénteken este háromnegyed 7 órakor: **Egy boldog pesti nyár**. Bemutató bérlet Szombaton délután negyed 4 órakor: **Badacsonyi kéknyelű**.

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: **Egy boldog pesti nyár**. A bérlet. Vasárnap délután negyed 4 órakor: **Egy boldog pesti nyár**.

Őszinte mozikritika

Fény és árnyak

— Bemutató a Korona-mozgóban —

Zsindelyné Tüdős Klára írta és rendezte ezt a filmet, amelyet óriási érdeklődés előzött meg és amelynek már az első forgatási napját, keddet, szokatlanul nagy látogatottság jellemezte.

Bulla Elma mellett Ajtay Andor és Nagykovácsi Ilona teljes illúziót keltő alakításai kihozták a filmből azt, amit az író és rendező akart.

Nem a megszokott módon, tehát nem hiánytalan boldogsággal végződik ez a megrázó erejű filmtragédia. Ezzel kezdődik ugyan, hiszen Déry Gábor ömeltóságának két bájos gyermekkel megáldott boldog és zavartalan házasságát tükrözi eleinte a hangos vászon. Aki a boldogságot felborítja, azt nem a férj (Ajtay Andor) könnyelmű flörtje, hanem a feleség (Bulla Elma) határtalan jósága emeli be a családba egy szegény, de művészpályára magát hivatoltnak érző démon (Nagykovácsi Ilona) személyében. A démon minden erejével szétbontja és szétrombolja a családot és ugyanazon a napon, amikor a feleség férje hűtlenségéről megbizonyosodik, a haragos Balaton még két szép gyermeket is elragadja tőle. A tihany Szűz Mária azonban a Hozzája bizalommal könyörgő anyát a szociális munka nagy és sajnó sebeket gyógyító erejével hamarosan talpraállítja. A hűtlen férj még évekig boldogtalan a boldogságot tartósan osztani képtelen démon oldalán és csak vagyonából kifosztva, rokkantán tér vissza a hitvestársi hűség tákozlójaként feleségéhez. A démon végleg egyedül marad és szívtelenségét most már csak alkalmazzait kénytelenek elviselni.

Olasz Péter ar.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSU-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1. hóra 4.30 P.
 3. hóra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Készíteteket sem adunk vissza

Panama sem ismeri el az új bolíviai kormányt. Amsterdamból jelentik: (MTI) Mint a brit híroroda jelenti, Panama kormánya kedden hivatalosan közölte, hogy Bolívia új kormányát nem ismerik el.

DOKTORRAÁVATÁS. Rozslyay Zoltánt, Rozslyay István városi tanácsnok fiát, a pécsi Erzsébet-tudományegyetemen a jogtudományok doktorává avatták.

Győry Ferenc vízesgyáni igazgató-tanító kinevezése. A Kormányzó Ur Győry Ferenc áll. népiokolai igazgató, tanítót t. hadnagyot, aki a megszállás alatt a hegyköztitteleki római katolikus iskola igazgatójaként működött, kinevezte a Nemzetvédelmi Keresztrel.

Nagy sikere volt a stockholmi magyar fényképképzőiskolának. Stockholm-ból jelentik: (MTI) A pénteken Stockholmban megnyílt magyar fényképesztési kiállítás a stockholmi közönség körében továbbra is nagy népszerűségnek örvend. Eddig naponta átlag ezer személy látogatta meg a kiállítást.

A Kisebbségi Körlevél januári számban dr. Flachbart Ernő egyetemi tanár, a bécsi német-román jegyzőkönyv címmel folytatja a Kisebbségi Körlevél VII. évf. 3. számában „A bécsi német-magyar jegyzőkönyv” c. tanulmányát. Mueztly László Baranyai szörvány-magyar gyermekek néphagyományára címmel értekezik. Majd ismerteti a folyóirat a magyar élet a határokon túl; figyelő és könyvszemle teszi teljessé az egyébként is értékes felpótlókat.

Értekezlet tartanak a brit dominium miniszterelnökei. Amsterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit híroroda jelenti, most már készen áll a terv annak a néhány hónapra belüli Londonban tartandó értekezletre, amelyre minden brit dominium miniszterelnökét meghívták. A brit miniszterelnökök legutóbbi hasonló értekezlete Londonban 1937-ben volt.

BUTOROKBÓL ma is nagy választék **ARTA** butorüzlet, Pannonia épület, Bethlen István-utca 2.

Huszonkét sztrájk volt az elmúlt héten Amerikában. Lisszabonból jelentik: (MTI) Mint a brit híroroda jelenti Washingtonból, Stomson hadügyminiszter kedden este a rádióban sürgette a nemzeti munkaszolgálatról szóló törvény elfogadását. A múlt héten például 22 sztrájk volt a hadüzemekben, aminek következtében 135.000 ember napi munkájának megfelelő termelés vezetett el.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS.

Mindazon rokonoknak, barátoknak és jóismerősöknek kik felejtethetlen felelőseim, édesanyáink és nagyanyáink Bognár Józsefné halála alkalmával részvételükkel fájalmunkat enyhíteni igyekezték, ezúton mondunk hálás köszönetet.

BOGNÁR CSALÁD

A Baross Szövetség felhívása. Értesítjük a Baross Szövetség tagjait, hogy holnap, január 27-én, csütörtökön délután 6-7 óráig a Kereskedők Közművelődési Tanfolyamán Hasznos Inreigazgató tart előadást a Magyar Gazdaságtörténelemből, 7-8 ig pedig Iván László szerkesztő tartja meg, a múlt csütörtökön közbejött akadályok miatt elmaradt előadását Színház és filmezínház címen. Elnökség.

Gondoskodjanak a gazdák búza és kukorica vetőmagról. A MTI jelenti: A földművelésügyi minisztérium felhívja a gazdák figyelmét, hogy búza, kukorica vetőmagról gondoskodjanak, mert a minőségi vetőmag-akcióban ezután kukorica vetőmagot is kiosztanak. Kivánatos, hogy a gazdák ne mulasszák el vetés előtt a vetőmagot próbaképpen csíráztatni.

Csik Ferenc olimpiai bajnok kaposvári tölgyfája nőtt a legnagyobbra az olimpiai tölgyek közül

Az 1936-ban Berlinben megtartott olimpiáson minden olimpiai győztes tölgyfacsemétét kapott.

Dr. Csik Ferenc, a 100 méteres gyorsúszás olimpiai bajnoka a tölgyfacsemétét mint Kaposvár szülőltje Kaposváron ültette el.

A fővárosi sportsajtó most beszámol az olimpiai tölgyek sorsáról és így a kaposvári tölgyről is, amely a Dunántúlon az egyetlen olimpiai tölgy.

A kaposvári tölgyről ezt írja a sportlap:

Csik Feri fája nőtt a legnagyobbra... A Dunántúlon csak egy fa került: Csik Ferenc. Gyorsúszóbajnokunk sajátkezűleg ültette el azt fényes ünnepség keretében szülővárosában Kaposvárott. A nevezetes cseményt, amelyen az egész város megjelent, kevéssel versenyzőink hazatérése után a Kaposvárott rendezett úszóverseny keretében folyt le. A díszbeöltözött polgárok élén először a polgármester üdvözölte városa világhírűvé vált fiát, azután került sor

BALVÁROSI
Nagy király
 Christina Söderbaum, Gustáv Fröhlich, Otto Gebühr
 Tekintettel a film hosszúságára, csak két előadást tartunk!
 I-ső előadás fél 4. II-ik előadás fél 7 órakor

Január 27-től kezdve adják ki a kenyérpótlójegyeket. A február hóra esedékes, nehéz testi munkásoknak járó 35 dkgr-os kenyérpótlójegyeket folyó hó 27-től adja ki a Közélelmezési Hivatal (Szaniszló-u. 15. sz. a.) a január havi fejlapok ellenében. Új munkaadói igazolást beadni tehát nem kell. Az öt, vagy ötnél több munkást foglalkoztató üzemek és vállalatok a fejlapokat kétpéldányú névjegyzék kíséretében kötelesek benyújtani.

renc és neje ruházta a haszonélvezeti jog fenntartása és életjáradék kikötése mellett az ingatlan tulajdonjogát. Az ítéletábrai végzés szerint:

—*Habár a panaszoltak között létesült szerződés adásvevési szerződésnek van címezve, az a tartalmából megállapíthatóan voltaképpen életjáradéki szerződés. Fennforog az ajándékozás lehetősége még.*

Mivel a haszonélvező élettartama bizonytalan s bár joga befolyással csak az ingatlan forgalmi értékére lehet, tehát az eljárásnál tekintetbe kell venni. A haszonélvezeti jogra tekintettel is többszörös ingyenes juttatásban részesülnek Kálmánék.

Az ajándék erejéig azonban a megajándékozott meg az ajándékozó is egyetemleg felel. Ezért a kir. Ítéletábrai az ajándékozás és a haszonélvezeti jog fenntartása folytán Spitzer Bernátnét, dr. Kálmán Ferencet és nejét, tekintettel a mai áremelkedésekre, 16.000 pengővel marasztalta el, hogy a Justh fivérek kárát legalább 70 százalékban viseljék. Kötelezte végül alpereseket, hogy az eljárási és szakértői költségeket, 2000 pengőt is megtérítsék.

Az érdekes ügyben a Justh fivéreket dr. Dobay Kálmán, míg alpereseket dr. Ney Pál ügyvéd képviselte.

RÁDIÓ

- CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 27.**
Budapest I.
- 8.35 Zenekari muzsika.
 - 10.15 Beszkárt-zenekar.
 - 11.15 Budapesti Szalonzenekar.
 - 12.10 A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara.
 - 13.30 Honvédeink üzennek. — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 - 14.00 Művészlemez.
 - 15.00 A rádió diákhírei.
 - 15.10 Bura Sándor cigányzenekara.
 - 15.40 Papp Ferenc előadása.
 - 16.30 Ilmiczky László szalonzenekara.
 - 17.00 Magyar filmmuzsika.
 - 17.35 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.
 - 18.05 Hunyadi László előadásának közvetítése az Operaházból.
 - 18.55 Hírek, sportközlemények.

FERENC-JÓZSEF
KESERUVIZ

- Budapest II.**
- 16.00 Francia nyelvoktatás.
 - 19.30 Halk melódiák
 - 19.50 Közvetítés Mezőtelegdról.
 - 20.25 Hlaszny Béla harmonika hármas

Érdekes ítéletábrai határozat a Justh perben

Adásvevési vagy életjáradéki szerződés?

(Nagyvárad.) A nagyvárad kir. ítéletábrai érdekes végzést hozott: 1943 december hó 23-án. — miután a nagyvárad kir. járásbírósa, mint elsőbírósa, a kérelmezők vonatkozó határozatát részben megváltoztatta — a Just Iván I. rendű és Just Tibor II. rendű kérelmezőknek Spitzer Bernátné I. rendű, dr. Kálmán Ferenc II. rendű és neje Szántó Róza III. rendű nagyvárad lakos panaszoltak elleni kérényhívtési perében.

Just Tibor vallomása alapján tényként állapítja meg a Tábla, hogy a Ritoók Zsigmond-utca 11. és 13. számú házigatlanokat a kérelmezők 1927. évben fele részben örökölték. A másik fele illetőséget Guttmann Klára örökölte, akinek ingatlan illetőséget azonban Just testvérek az 1923. évi december hó 30. napján kelt adásvevési szerződéssel 3000 dollárért megvették. A vételárat azonban dollár helyett 250.000 leval fizették ki. Majd a két házassátséget a tulajdonosok a természetben meg-

oszlották és a megosztás után a területre nagyobb és értékesebb 11. számú házat 1930. május 18-án 1.050.000 leuért Spitzer Bernátnénak eladták, a 13. számú házat pedig Máté Pálnak 450.000 leuért eladták.

A hites törvényszéki szakértő szerint a 11. számú ház összértéke 1930. május havában a telek értékének 10 százalékos érték növekedése és a felülépítménynek 20 százalékos értékcsökkenése folytán, 67.178 aranykorona volt. Szakértői vélemény szerint pengőbe átszámítva 21.336 pengőben volt a Justh fivérek kára az ingatlan eladásából, amely összeg viszont Spitzer Bernátné nyeresége, mivel a házat ennnyivel olcsóbban szerezte meg.

Spitzerné azonban dr. Kálmán Fe-

BUTOR színeset **MEZEI-161**
 Háló, kombinált és elosztó stb.
 Konyha ajándékok
 Szabadság utca 12. (Szacsav utca 48.)

A város egybeli népmozgalmá

SZÜLETÉSEK:

Magyar Benjámin vízvezeték-szerelő segéd fia Béla. Páuzner Ferdinánd főfűrészkereskedő fia Erika. Kiss György m. kir. csendőrfőtörzsőrmester leánya Sarolta. Lengyel Tivadar fűszerkereskedő segéd fia Tivadar. Berta János MÁV s. tiszt leánya Margit. Dobos Károly lakatossegéd fia András. Györke Dániel telekkönyvvezető fia István. Papp József földműves leánya Flóra. Somfai András körjegyző leánya Zsuzsanna. Monspart Gábor huszárőrnagy leánya Éva. Huple János napszámos fia János. Gardó János lámpakezelő fia József. Belényesi Lajos kőműves segéd leánya Mária. Magyarai Sándor gyárimunkás fia Károly. Erdélyi József vaskereskedő leánya Judit. Varga András asztalos segéd fia Attila. Budaházy Kálmán fodrászmester leánya Erzsébet. Budaházy István asztalosmester fia Endre. Trök János kereskedelmi alk. leánya Éva. Klein Adolf fodrászsegéd fia István. dr. Vajda István főrabbi fia Iván. Béles József MÁV altiszt leánya Irén. Kovács János szabómester fia István. Fazekas Béla pénzügyőri fővigyázó fia János. Károlyi Sándor szabósegéd leánya Éva. Kócs Benő asztalossegéd fia Attila. Erdélyi György MÁV fűkező leánya Ágnes. Vida Imre kereskedő fia László. Orbán Lajos napszámos leánya Márta. Szántó Ferenc asztalosmester fia Ferenc. Kovács Béla községi díjnok fia Béla. Vajda László hentes és mészáros fia Vazul. Babó Péter kisbirtokos fia Livius. Kun János napszámos fia István. Kozma György kisbirtokos leánya Margit. Róth Jenő kerékvártó mester fia János. Grósz József kőfaragó segéd fia József. Koszta József malmos leánya Irén. Tóth Béla ácsmester leánya Ágota. Eszenyi Lajos cipész mester leánya Elvira. Kupferstein Béla kereskedő fia Róbert. Benedek Ferenc villanyszerelő leánya Erzsébet.

HÁZASSÁGOK:

Opris György asztalosmester és Bereczky Erzsébet. Holod György műlakatos segéd és Gál Mária. Wéber Tibor textilkereskedő és Kneipp Stelzner Mária. Bódi Béla nőszabó mester és Rajnák Anna. Koós Sámuel m. kir. rendőr és Henz Jozefina. Ladányi József kelmefestő segéd és Gila Julianna. Takács István cipészsegéd és Kóti Terézia. Kiss Pál Gyula textilkereskedő és Gurbai Julianna. Farkas István gépész segéd és Rátkay Róza. Hahnágyi József géplakatos segéd és Balázs Mária. Pratók Győző villanyszerelő segéd és Zips Irén.

HALÁLOZÁSOK:

Mós János 8 hónapos. Végső Sándor 8 hónapos. Simon Gizella 17 éves. özv. Oláh Sándorné. Kató Karolina 85 éves. Vég József 23 éves. Mózsik Albertné. Podlőcz Piroška 53 éves. özv. Boros Sándorné. Vincze Zsuzsanna 66 éves. Koleszál Konstanca 56 éves. Kosztán Karácson 40 éves. özv. Sulyok Mihályné. Ménési Franciska 79 éves. Szotyuc László 42 éves. Lutzenbacher Mária 68 éves. Berbekár Sándorné. Komlós Rozália 24 éves. Varga Vilma 64 éves. Dobozi János 86 éves. Muntyan Györgyné. Kira Zsuzsanna 38 éves. özv. Balogh Mártonné. Tóth Ilona 72 éves. Sánta Béla 35 éves.

Kardos János 33 éves. Somogyi Zsigmond 42 éves. Györgyészku Pál 54 éves. Incze András 69 éves. özv. Marosán Józsefné. Tárnok Mária 75 éves. Fekete János félórás. Szakács Erzsébet 1 hónapos. Jenny Nándor 66 éves. özv. Lőrincz Jakabné. Viktorin Terézia 82 éves. özv. Róth Mórné. Frank Irma 81 éves. Genesey Viktória 67 éves. Fekete József 1

napos. Fodor Ilona 7 hónapos. Barminka Sándor 15 éves. Leitner Ferencné. Böszörményi Mária 69 éves. Budai Magdolna 9 hónapos. Czérna Sándor 1 éves. özv. Darabanth Elek-né. Pethő Erzsébet 81 éves. Farkas László 43 éves. Garai Ignácné. Sonnenwirth Rezsina 55 éves. Kohn Simon 78 éves. Pap Mihály 68 éves. Kun Mária 1 hetes.

Megállapították a hüvelyes kiváltási határidejét

Értesítem a város lakosságát, hogy a közellátási szelvény 1. és 13. cikkjára kiváltható hüvelyes kiváltási határidejét folyó hó 29-ében állapítom meg. E határidő után a kereskedők az 1. és 13. szelvényekre hüvellyest nem szolgáltathatnak ki. Egyben felhívom az összes szétosztással megbízott kereskedőket, hogy a lisztelszámolás alkalmával a hüvelyesre vonatkozó elszámolásukat is hozzák magukkal. A határidőt mulasztók ellen a kihágási eljárást folytathatja tételtem.

Nagyvárad, 1944. január 24.
Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Kik részesülnek beszolgáltatási mérséklésben?

Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a m. kir. Közellátásügyi Miniszter Ur 102.300—1943. K. M. számú rendelete értelmében mindazokat a gazdálkodókat, akik, vagy akiknek a gazdaságában állandóan foglalkoztatott családtagok 1943 évben nem tényleges katonai szolgálat, vagy közérdekű munkaszolgálatot teljesítettek, beszolgáltatási köteleességük mérséklésére tarthatnak igényt. A 743.400—1943. K. M. számú utasítás alapján felhívom azokat a beszolgáltatásra kötelezett gazdákat, akik gazdakönyvüket a helybeli Köz-

élelmeztetési Hivataltól kapták és az 1943. évben teljesített katonai vagy közérdekű munkaszolgálat címén beszolgáltatási köteleességük csökkentésére tartanak igényt, gazdakönyvükkel és katonai vagy közérdekű munkaszolgálatukat igazoló okmányaikkal a mérséklésnek gazdakönyvbe való feljegyzése végett 1944. február 29. napjáig jelentkezzenek a Közelelmezési Hivatal 6/a. számú szobájában.

Nagyvárad, 1944. január 25.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

SPORT

Kitünő hangulatban készülődik a NAC a tavaszi idényre

Tegnap este tartotta meg a NAC harmadik tornatermi edzését a Szent László gimnázium tornatermében. Szuchovszky Bertalan testnevelési tanár vezetésével. Ez alkalommal a vezetőség is igen szép számmal vonult fel, hogy szemtanúja lehessen a csapat munkájának. Ott volt dr. Killner Béla társelnök, vitéz Jancsó Béla alelnök, dr. Sággy László szakosztály elnök, Petrovics Mihály ifjúsági szakosztály elnök, Beesv Zoltán testnevelési tanár, Krüger Károly sportigazgató, Rónay Ferenc edző, Barta József és Vigh Ferenc ifjúsági edzők, Csélev László ifjúsági intőző és még sokan mások. Az utánpótlással együtt 21 játékos vett részt az edzésen. Bodola, Juhász szolgálatuk miatt hiányoztak.

Mielőtt megkezdődött volna az edzés, előkerült néhány labda és a frissebb játékosok nagy ciciázásba kezdtek. Most tünt ki, hogy milyen labdacéhes a társaság, olyan lendülettel rohantak a labdára, hogy szinte sérüléstől lehetett félni. Különösen Mészáros volt nagy elemében.

— Sürgősen le kell adnom néhány kilót — mondta a hátvéd —, sokat felszedtem a téli pihenőn, így nehéz lenem harcba állni.

Végre megszólalt Szuchovszky Ber-

tan testnevelési tanár sipja és futáshoz sorakoztak a fiúk, majd fokozatosan nehezedő bemelegítő gyakorlatok következtek, végül a bordásfalon végeztek igen kiadós munkát. Befejezésül ismét előkerültek a labdák és mindjárt elcsúszott a fáradság, olyan szilaj jókedvvel kergették a bőrt, mintha semmi nem történt volna.

— Ez az én esetem, nem a bordás fal, — mondja nevetve Tóth Matyi — fáj a jobb karom és bizony nehéz ezen a fránya létrán mázskálni.

A legnehezebb gyakorlatoknál feltűnt, hogy Szegedi, a sárgaságból nemrég felgyógyult fedezet leáll és nem csinál végig mindent a többiekkel. Megkérdeztük a hosszú legényt, hogy talán csak nem érez fáradtságot?

— Dehogyan érzek! — mondja határozottan —, az izmaim már bírnak a munkát, azonban néhány kiló még hiányzik és orvosi tanácsra a nehezebb gyakorlatok alatt kimélnem kell magamat.

Amikor megszólal az edzés végét jelző sip, alig akarják a fiúk abbahagyni a labdázást. Már mindenki kivonult a torna-teremből, de Perényi még mindig nem bír az erejével, hajszolja, üzi a bőrt, míg Rónay Ferenc

edző fel nem szedi előle.

— Takarékoskodni kell az erővel Jóska, — figyelmezteti a szilaj játékos —, majd ha megkezdődik a tavaszi forduló, akkor kell mindent beleadni.

— Marad még akkorára is erő, Roncsa bácsi, gyűjtöttem a télen eleget —, nyugtatja meg edzőjét a válogatott fedezet.

APROHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat legjobban venet, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 910
Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28—74. 265

Kombinátszoba, konyha, rekamier eladó. Verő asztalos, Kapucinus-u. 11.
Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kiss Béláné, Kosuth-utca 3. Telefon 27—88. 131

Jókarban lévő gyermek sportkosuit megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 468

Különfele

Fertőtlenítést, poloska, mcly és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Varrógépjávitás egy évi felelősséggel **Jakab** műszerésznél, Kosuth-u. 5. Telefon 23—30. 65

Találtatott egy nőruhaöv. Igazolt tulajdonosa átveheti a kiadóhivataltól.

Elveszett kedden délután fél női csizma zippzáras, Becsületes megtaláló magas jutalomban részesül Illyessnél, Matyas király-út 66. 467

Három szobás emeleti, összkomfortos fő utcai, régi lakbérlet lakásom elcsérelném 3—4 szobás modern földszintes kertes lakásra, Cim a kiadóban. 496

Allás! nyec

REGGELI lapkihordáshoz lapkihordót keresünk, azonnalra. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok“ kiadóhivatalában.

Csömunkálatok elvégzésére keresünk azonnalra szakképzett lakatosokat vagy önálló vállalkozókat, Vegyi- és Élelmiszeripari r. t. Anyos Pál-u. 2—6. 462

Kifutó leányt, vagy fiút felvesz Acs ökszerész, Széchenyi-tér 6. szám.

Cépvagy épületlakatosokat, kocsisokat, béréseket, állatápolókat, 16—18 éves ifjakat keres Dreher-Hagen, mácher Sörgyár, Jelentkezés a városhivatali telepen 10—12 óra között. 460

Gazdatisztet keres gazdasággal és nagyobb állatállományjal bíró környékhelyi vállalat. Saját kézzel írott ajánlatok részletes életrajzzal és fizetési igény megjelölésével „Önálló szakember” jellegre a kiadóba keretnek. 460

Keresztény gyors és gépirónói könyvelési alapismeretekkel azonnalra befelvére felvesz a Nagyvárad Takarékpénztár. 465

Allás! kecses

Pesti varronó házakhoz ajánlkozik Kristófné, Gróf Tisza István-ut 31. 408

Kisebbsz gazdaságban ural helyre fiatal házaspár, akik minden gazdasági munkához értnek, ajánlkoznak Boznár János, Pipa-utca 201. Nagyvárad. 464

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztésért felel: **Dr. Pál Árpád**
A kiadásért felel: **Dr. Virág Jeromos**
Főszerkesztő: **Szent László-nyomda R-T**
gárcs-fő

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi utca 11. szám